

Anti- pest protocol

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Wat verstaan wij onder pesten?	4
Uitgangspunten bij ons anti-pestprotocol	5
Maatregelen en procedure	6
De concrete pedagogische invulling	7
De belangrijkste regels bij het pesten	9

Bijlage: werk document

Inleiding.

Het Parcival College wil een veilig pedagogisch leerklimaat voor leerlingen, waar leerlingen zich op positieve wijze kunnen ontwikkelen. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat en een goede werksfeer in de klas, in het schoolgebouw de rondom school. Er zijn duidelijke regels over de wijze waarop wij met elkaar om willen gaan. Meestal is dat vanzelf sprekend, soms moet daar extra aandacht aan worden besteed. De mentor besteedt tijdens het klassenuur aandacht aan het leren omgaan met elkaar.

Jaarlijks organiseren wij klasoverstijgende activiteiten, zoals het Michaëlsfeest, de kooruitvoering en de sportdag. Hierdoor leren leerlingen van verschillende klassen elkaar kennen. Dit bevordert het gemeenschapsgevoel en draagt bij tot een veiliger leer- en werkomgeving.

Heel veel gedragsregels zijn vanzelfsprekend en het leerproces hierin verloopt meestal goed, maar het kan ook voorkomen dat een leerling of meerdere leerlingen in de klas worden gepest. Dan kan de werksfeer in de klas negatief beïnvloeden en ervoor zorgen dat leerlingen zich niet prettig en veilig voelen op school. In een dergelijk geval is het van groot belang dat de mentor of vakleerkracht tijdig signaleert en actie onderneemt. Als pesten wordt gedoogd dan komt dat het pedagogisch klimaat niet ten goede. Pesten vinden wij onacceptabel. Het heeft grote impact op alle betrokkenen.

Omdat pesten zich op verschillende wijzen kan manifesteren is het lastig een protocol te ontwikkelen, dat garanties geeft. Toch menen wij dat het belangrijk is met elkaar af te spreken hoe te reageren op pestgedrag en signalen van pesten vroegtijdig te onderkennen en serieus te nemen.

Wat verstaan wij onder pesten?

Er is verschil tussen pesten en plagen. Het belangrijkste verschil is dat plagen gebeurt tussen ongeveer gelijkwaardige of even sterke partners. Het gebeurt van beide kanten, leerlingen plagen elkaar. Plagen is meer een spelletje. Ook plagen kan pijnlijk zijn of kwetsen. Toch is de bedoeling van plagen niet slecht. Dat is anders bij pesten. Hierbij is er sprake van ongelijke verhoudingen. De pester heeft macht over de leerling die wordt gepest. Bij pesten is het de bedoeling te kwetsen of pijn te doen, soms bewust, soms onbewust. Leerlingen kunnen elkaar om vele redenen pesten. Dit kunnen lichamelijke kenmerken zijn, maar ook afkomst, accent, al dan niet goed kunnen leren, al dan niet de juiste kleding, etc.

Onder pesten wordt verstaan: het langdurig uitoefenen van geestelijk en/of lichamelijk geweld door een persoon of een groep tegen een eenling die niet in staat is zich te verdedigen.

Pesten uit zich op allerlei manieren:

- **Verbaal:**
leerlingen worden uitgescholden, belachelijk gemaakt of worden bedreigd (als je niet doet wat ik zeg dan...)
- **Fysiek:**
schoppen en slaan.
- **Intimidatie:**
Een medeleerling opwachten na school of in de pauzes of dwingen om bezit af te geven
- **Isolatie:** als een leerling niet mee mag doen met spelletjes, niet wordt uitgenodigd op feestjes of niet wordt gekozen voor een groepsopdracht.
- **Stelen of vernielen van bezittingen.**

Een kenmerk van pesten is dat het niet incidenteel voorkomt zoals bij plagen wel het geval is, maar pesten gebeurt vaak, soms dagelijks.

Een pester is een persoon die een negatieve handeling verricht of agressief is. De gepeste is doelwit van deze negativiteit. Meestal wordt deze persoon niet aanvaard in de groep en staat machteloos ten opzichte van de pester of de groep rondom de pester. Soms reageert de gepeste te passief en soms te provocerend.

Ook de omgeving speelt een rol bij het pesten zoals, ouders, leerkrachten, de rest van de klas of leerlingen van de school. Als de omgeving niet reageert op pesten dan ontstaat het idee dat pesten gewoon is en mag. Een onveilige situatie (waarin pesters hun gang kunnen gaan) werkt pestgedrag in de hand.

Veel kinderen doen niet actief mee aan pesten. Ze behouden afstand of doen incidenteel mee. Sommige kinderen merken niet dat er wordt gepest. Leerlingen zijn bang om zelf slachtoffer te worden of vinden het wel stoer.

Uitgangspunten bij ons anti-pestprotocol

1. Pesten is een zaak die de hele school aangaat. Zowel leerkrachten, leerlingen als ouders zijn hierbij betrokken en hebben hierin verantwoordelijkheid.
2. De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
3. Leerkrachten moeten tijdig inzien en alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Als pestgedrag zich voordoet dan moeten leerkrachten duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid ligt bij de leerkrachten en bij de ouders.
4. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school de procedure uit die is omschreven in het protocol.
5. Dit anti-pestprotocol wordt door het hele team en de medezeggenschapsraad onderschreven en ook alle ouders ter inzage aangeboden.

Maatregelen en procedure:

Preventieve maatregelen:

1. De mentor van de klas bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en leefregels in de klas en in school. Dit gebeurt aan het begin van het schooljaar. Het onderling plagen en pesten wordt hier benoemd en besproken. Er wordt gewezen op de regels die omschreven staan in het anti-pestprotocol. Indien nodig stelt de mentor samen met de klas klassenregels op.
2. Indien de mentor of de vakleerkracht hiertoe aanleiding ziet dan besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek.

Repressieve maatregelen:

1. Tijdens de pauzes wordt er door de pauzewacht expliciet gelet op pestgedrag.
2. Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag wordt dat met de betrokken leerlingen besproken, door de leerkracht van de leerling eventueel met in bijzijn van de betreffende coördinator. Dit gesprek staat niet op zichzelf maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt. Een kopie van dit verslag komt in het dossier van de pester en de gepeste leerling. Een kopie van het verslag gaat naar de ouders van de betrokken leerlingen.
3. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van de pester en de pester in een gesprek op school op de hoogte gebracht van de ongewenste gebeurtenissen. Hierbij is de ondersteuningscoördinator aanwezig. Er zullen afspraken gemaakt worden over de actieve rol van de ouders, school. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld.
4. Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de ondersteuningscoördinator dit in het wekelijkse overleg en worden ouders opgeroepen voor een gesprek met de schoolleiding.
5. Er wordt melding gedaan bij het bovenschoolbestuur.
6. Indien het gedrag niet verbetert kan er een verwijzing plaatsvinden naar externe zorgsystemen zoals leerplichtambtenaar, bureau Halt, etc.
7. Een en ander wordt zorgvuldig gedocumenteerd in het leerlingendossier.
8. Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert, en/of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem ook aan te pakken, kan de schoolleiding overgaan tot bijzondere maatregelen zoals tijdelijke uitsluiting lesbezoek, schorsing.

De concrete pedagogische invulling

Een anti-pestprotocol zorgt er niet voor dat pesten niet zal gebeuren of dat pesten zal ophouden. Er moet actief gewerkt worden met het protocol. Het is belangrijk dat pestgedrag wordt gesignaleerd en dat er actie wordt ondernomen op dit ongewenste gedrag. Het moet duidelijk zijn voor alle betrokkenen dat pesten niet wordt getolereerd.

Ook moet duidelijk zijn voor leerlingen waar ze terecht kunnen als ze worden gepest. Dat ze terecht kunnen bij de mentor, bij de vertrouwenspersoon of leerkracht naar eigen keuze. Deze leerkracht of vertrouwenspersoon koppelt het probleem vervolgens terug naar de mentor en ondersteuningscoördinator. Brengt de gepeste leerling hiervan op de hoogte. Geheimhouding van dit probleem moet bij deze terugkoppeling gewaarborgd zijn.

De mentor biedt in eerste instantie de gepeste leerling bescherming, heeft een ernstig gesprek met de pester en zijn ouders (evt. samen met ondersteuningscoördinator of de mentor van de pester) en richt zich vervolgens op de zwijgende middengroep en de meelopers.

Hulp aan het gepeste kind:

De begeleiding van het gepeste leerling is van groot belang. In eerste instantie is de mentor hiervoor de aangewezen persoon, maar het kan ook de vertrouwenspersoon zijn. Dat hangt af van de wens van de leerling. Een gesprek na het incident is van belang maar ook het is ook van belang erop terug te komen en te bepalen of er sprake is van een positieve dan wel negatieve verandering is. Eventueel kan gevraagd worden om ervaringen door de leerling te laten opschrijven.

Hulp aan de pester:

De pester krijgt ook hulp. Een gesprek met de mentor waarin wordt aangegeven welk gedrag niet geaccepteerd wordt op de school. Er wordt een afspraak gemaakt voor een vervolgesprek op termijn ongeacht de ontwikkelingen en welke straf er zal volgen indien het pestgedrag toch weer voorkomt.

Pestgedrag wordt binnen het team van de school gemeld zodat al het personeel alert kan reageren.

Als dit niet helpt dan voert de mentor samen met de coördinator een gesprek om erachter te komen wat de oorzaak van het pestgedrag is. Daarnaast wordt geprobeerd de pester gevoelig te maken voor hetgeen hij of zij aanricht bij gepeste leerling. Er wordt een leerling- of klassenbespreking gehouden.

Als het pestgedrag blijft voortduren roept de school de hulp in van het ondersteuningsteam.

Hulp aan de zwijgende middengroep en de meelopers.

Door het pesten bespreekbaar te maken in de klas en medeleerlingen aan te spreken op hun verantwoordelijkheid, krijg je de groep meelopers in beweging. Maak duidelijk aan leerlingen wat ze kunnen doen om pesten te laten ophouden en bij wie ze terecht kunnen. Bespreek dit ook op ouderavonden.

Hulp aan de ouders.

Voor de ouders van de gepeste leerling is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van de gepeste leerling zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind. De ouders van de pesters moeten absoluut op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont dat dringend verbetering behoeft.

De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de leerkracht kunnen melden als zij van hun kind vernemen dat er een kind gepest wordt. Ook voor ouders moet een klimaat geschapen worden waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen.

Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken. Ouders kunnen hun kind daarin ondersteunen en begeleiden.

De belangrijkste regels van het pesten:

1. Je beoordeelt andere leerlingen niet op hun uiterlijk
2. Je sluit een leerling niet buiten van activiteiten
3. Je komt niet zonder toestemming aan de spullen van een ander
4. Je scheldt medeleerlingen niet uit
5. Je lacht een medeleerling niet uit en je roddelt niet
6. Je bedreigt elkaar niet en je gebruikt geen fysiek geweld
7. Je respecteert de ander
8. Je bemoeit je niet met een ruzie door zomaar partij te kiezen
9. Als jezelf ruzie hebt, praat het eerst uit, lukt dat niet dan meld je dat bij je klassenleerkracht
10. Als je ziet dat een kind wordt gepest, dan vertel je dat aan de klassenleerkracht. Dat is dan geen klikken.

WERK – DOCUMENT

Aanpak van de ruzies en pestgedrag.

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

1. Leerlingen proberen er eerst samen uit te komen.
2. Als een van de leerlingen er niet uitkomt heeft hij of zij het recht/de plicht dit te melden bij de mentor of een vertrouwenspersoon, dit geldt ook voor de bemiddelaar.
3. De mentor of de vertrouwenspersoon brengt partijen bij elkaar om zaken op te helderen en probeert samen met de leerlingen de ruzie of pesterijen op te lossen en nieuwe afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties)
4. Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de mentor duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden inwerking (zie bij consequenties).

Consequenties.

Als de mentor het idee heeft dat er sprake is van onderhuids pesten, dan stelt de leerkracht het probleem in algemene zin aan de orde in de klas, om zo toegang te krijgen tot het probleem van de klas. De leerkracht ziet dat er wordt gepest of krijgt melding van pesten, dan gaan stap 1 t/m 4 in werking.

Heeft dit geen resultaat dan neemt de leerkracht duidelijk stelling en bedenkt een gepaste maatregel. Dat kan zijn: nablijven, niet meedoen met pauzes, een schriftelijke opdracht over pesten.

Begeleiding van de gepeste

1. Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
2. Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
3. Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
4. Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
5. De gepeste leerling in laten zien waarom een medeleerling pest.
6. Nagaan welke oplossing de leerling zelf wil
7. Sterke kanten van de leerling benadrukken
8. Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
9. Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
10. De gepeste leerling niet “over” beschermen. Hiermee plaats je de gepeste leerling juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester

1. Praten: zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten, de baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen
2. Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
3. Excuses aan laten bieden.
4. In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
5. Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als de leerling wel pest – belonen (schouderklopje) als leerling zich aan de regels houdt.

6. De leerling leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenkenhouding' of een andere manier van gedrag aanleren.
7. Inleven in het kind: wat is de oorzaak van het pesten?
8. Inschakelen ondersteuningsgroep

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

1. Een problematische thuissituatie
2. Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
3. Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
4. Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
5. Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

Adviezen aan ouders

Ouders van gepeste kinderen:

1. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
2. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
3. Pesten op school kunt u het beste direct met de mentor bespreken.
4. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
5. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
6. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

1. Neem het probleem van uw kind serieus.
2. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
3. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
4. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
5. Besteed extra aandacht aan uw kind.
6. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
7. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
8. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

1. Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
2. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
3. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
4. Geef zelf het goede voorbeeld.
5. Leer uw kind voor anderen op te komen.
6. Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Contract

Naam leerling:

Ingangsdatum:

Einde contract:

Regels waaraan de leerling zich moet houden:

1. ....
2. ....
3. ....

Daarnaast zijn er de volgende aandachtspunten:

1. ....
2. ....
3. ....

Handtekening:

Leerling

Ouders

Namens de
school

Het kan zijn dat aan het eind van het contract het contract wordt verlengd of dat er andere regels worden opgesteld.